Sairaanhoitajan työn arvo paikalleen – näyttöä käyttäen

16.12.2021

Hoitotyön ammattilaiset vaikuttavat omalla toiminnallaan ja asiantuntijuudellaan tällä hetkellä ehkä enemmän kuin koskaan terveydenhuollon asiakkaiden ja yhteiskuntamme hyvinvointiin ja terveyteen. Terveydenhuoltolaki edellyttää, että terveydenhuollon toiminnan on perustuttava näyttöön. Näyttöön perustuvalla toiminnalla (NPT) tarkoitetaan järjestelmällistä, parhaaseen saatavilla olevaan tiivistettyyn tietoon perustuvaa ongelmien ratkaisutapaa potilaiden hoidossa. Näyttöön perustuvaa toimintaa (NPT) käytetään terveyden edistämisessä ja potilaiden hoitoa koskevassa päätöksenteossa sekä terveydenhuollon palvelujen kehittämisessä. NPT:n tarkoituksena on karsia tehottomia tai muuten potilaan hoidon kannalta merkityksettömiä hoitokäytäntöjä sekä yhtenäistää hoitokäytäntöjä eri terveydenhuollon organisaatioiden ja hoitotyöntekijöiden välillä.

Näyttöön perustuvien toimintamallien käyttö vahvistaa hoitotyön ammattilaisten asiantuntija-asemaa terveydenhuollossa

Hoitoalan ammattilaiset toimivat potilaiden kanssa ympäri vuorokauden, vuoden jokaisena päivänä. Heidän toimintansa terveydenhuollossa on potilaille hyvin näkyvää sekä terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavaa. NPT:n yhtenä edellytyksenä on, että kliinisen hoitotyön tueksi ja toiminnan kehittämiseksi on käytettävissä luotettavaksi arvioitua tutkimusnäyttöä. Hoitotyön asiantuntijat ovat luoneet hoitotyöhön hoitosuosituksia, jotka ovat verrattavissa lääketieteessä käytössä oleviin Käypä Hoito – suosituksiin. Ne ovat tutkimukseen perustuvia suosituksia sosiaali- ja terveydenhuollossa käytettävien menetelmien käyttökelpoisuudesta, vaikuttavuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta sekä niiden merkityksellisyydestä hoitoa tarvitsevalle ja hänen läheisilleen.

Tutkimusten mukaan sairaanhoitajat tuntevat NPT-käsitteen, arvostavat NPT:tä ja uskovat sen hyödyllisyyteen, mutta eivät tiedä, miksi ja miten sitä tulisi käyttää päivittäisessä hoitotyössä. Niinpä iso osa ammattilaisista ei toteuta NPT:tä päivittäisessä toiminnassaan. NPT- osaaminen on sairaanhoitajan opinnoissa keskeinen ammatillinen osaamisvaatimus. Valmistuvan sairaanhoitajan (AMK) on osattava käyttää hoitopäätösten tukena hoitosuosituksia tai systemaattisia kirjallisuuskatsauksia. Koulutuksen ja työelämän yhteistyö on tärkeää NPT:n osaamisen tukemisessa ja harjoitteluissa opiskelija valmistautuu hoitotyöntekijän työn vaatimuksiin ja tehtäviin. NPT:n järjestelmällinen toteuttaminen päivittäisessä hoitotyössä on tärkeä keino sitouttaa valmistuva hoitotyöntekijä NPT:n soveltamiseen niin työtyytyväisyyden kuin työssä vaikuttavasti ja tuloksekkaasti toimimisen näkökulmista.

Hoitotyön johtajat, kliinisen hoitotyön asiantuntijasairaanhoitajat sekä hoitotyön kouluttajat ovat merkittävässä

roolissa tutkimusnäytön käyttöön viemisessä. Vaikka vastuu NPT:stä on ensisijaisesti johtajilla, ovat kaikki terveydenhuollossa toimivat vastuussa siitä, että toiminta on mahdollisimman laadukasta ja potilasturvallista. Hoitoyön asiantuntijoiden kannattaa olla aktiivisia, ottaa asia puheeksi ja hakeutua koulutuksiin, joissa voi parantaa NPT-valmiuksia ja oppia löytämään helposti tutkittua tietoa ja soveltamaan sitä.

Hoitotieteiden tutkimusseuran Etelä-Pohjanmaan aluetoimikunnan hallitus:Niina Herttuala, koulutuspäällikkö, hoitotyö/ Tays Kehitysyhtiö Oy
Minna Laitila, lehtori/SeAMK
Niina Keskinen, lehtori/ SeAMK
Johanna Heino, hoitotyön johtaja/ Kuntayhtymä KaksineuvoinenEija Paavilainen, professori/ TaY & EPSHP
Juha Tiainen, kuntayhtymän johtaja, kuntayhtymä Kuussote